

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Junij 2021

Mentor in znanje št. 2/2021

Tokratna številka *Mentor in znanje* je drugačna.

Je razmislek ob forumu Digitalna preobrazba družbe, kajti vprašanja, ki so jih postavili sogovorniki, so nas vodila na nove tire razmišljanja.

Proti koncu besedila boste našli povezavo do posnetka foruma.

Vse dobro v tem počitniškem času. Upam, da se kmalu srečamo tudi v predavalnicah.

Dušana Findeisen,
urednica

Odziv od zunaj in znotraj. Obogatili so resničnost. Forumu *Digitalna preobrazba družbe* na rob

Zakaj takšen naslov? Od znotraj zato, ker so vse dileme in vsa vprašanja izobraževanja odraslih moja in se nanje odzivam, od zunaj zato, ker sem srečanje *Digitalna preobrazba družbe* spremljala z zamikom, na posnetku in v njem nisem sodelovala z vprašanji ali kako drugače. Po številnih tujih konferencah na temo digitalizacije je bila zdajšnja v organizaciji ACS, EPALE in CMEPIUS prava osvežitev. Govorniki se niso toliko ukvarjali s *psihološkimi vprašanji* izobraževanja na daljavo ali z vprašanjem identitetnih izmenjav ter

formiranja identitete na spletu, vprašanem socialne navzočnosti in socialne bolečine ob nenavzočnosti drugih, vprašanem zadovoljevanja psiho-socialnih potreb udeležencev. Niso se ukvarjali z metodami lomljenja ledu na spletu, s tehničnimi vprašanji izvedbe multimodalnega izobraževanja itd., pa tudi ne z metodami, ki spodbujajo skupinsko dinamiko v učnih skupinah na spletu. Vse naštetost postaja dokaj običajna tema.

Vprašanj digitalizacije se niso dotikali z osebnega, marveč bolj z družbenega vidika.

»To nam je korona dala«, radi povemo. Če je bilo pred tremi leti domala 40 % tistih, ki interneta niso uporabljali, se je ta delež v Evropi zdaj v času korone skrčil. Zanimiva je bila želja, da znova preverimo, kaj so *danes* temeljne digitalne spretnosti. Ugotovitvam bi bilo treba podrediti izobraževalne programe. Digitalne spretnosti moramo pridobivati vsi, kajti sicer bo družba v celoti nazadovala!

Obravnavana so bila vprašanja digitalne izključenosti/vključenosti. S tem v zvezi je Altheo Valentini (partner Slovenske UTŽO v prelomnih projektih CINAGE in RefugeesIn) poudaril, da ima *vsako življenjsko obdobje svoje, sebi lastne nizko postavljene spretnosti IKT* in te je treba boljšati nenehno; da na digitalno vključenost vplivajo predvsem izobrazba, zaposlenost, starost in v tem vrstnem redu, nato pa še spol, geografski položaj, dejavno državljanstvo (jaz bi dodala še družbena pričakovanja!). (Ne)zaposlenost vpliva, razumljivo, saj večino prenosljivih spretnosti IKT pridobimo v povezavi z delom, kontekstom, situacijami. Če je nekdo dolgo časa nezaposlen, to vodi v še globlji prepad med njegovimi digitalnimi spretnostmi in digitalnimi spretnostnimi okolja.

Zato radi poudarjamo, da so digitalne spretnosti človekova pravica, človekovo dostojanstvo, državljanska pravica ..., pri tem pa bi dejala, da naši sicer egalitaristični družbi v resnici ni kaj dosti mar za drugačnost in »drugačne« prepozno vključuje v digitalizacijo. »Izbrati med tem, kaj je pomembnejše, človek ali tehnologija, zame ni pravo vprašanje«, je dodala Ema Perme. V družbi znanja in družbi povezav in sodelovanja!, kot je poudaril Erik Kapfer, potrebujemo oboje. Izkoristiti velja interaktivne možnosti tehnologije, da ne bomo strmeli v zaslone in ne bomo zaznali odzivov. Pa še to: izobraževanje ne sme biti nuja, delovna obveza, mora biti bolj želja, ki pušča dovolj prostora za uravnoteženost dela in družinskega življenja (Mitja Jermol).

Vzorčno mesto Velenje daje zgled in nas vodi tudi v obogateno resničnost, na sprehod po virtualni ulici

Name je naredil vtis primer *Velenja, vzorčnega pametnega mesta* - ustvarjenega prostora za animiranje, motiviranje, usposabljanje na področju novih tehnologij, aplikacij itd., prostora za usposabljanje in prostora dejavnih dni. Erik Kapfer je omenil virtualni vrt, kjer virtualno sadijo, gojijo, obdelujejo rastlinje

različne generacije, tudi starejši, ki so v četrtem življenjskem obdobju (stanju delne odvisnosti in v domu starejših). Predstavitev vzorčnega mesta nas je navdušila, tako da si na Slovenski UTŽO želimo snovati izobraževalno potovanje v to vzorčno mesto. *Izobraževalnega turizma na temo tehnologij* doslej še nismo organizirali za svoje študente.

Tehnologija in etika

Na tir razmišljanja me je postavilo tudi predavanje z obilico primerov v podporo abstraktnim konceptom, o odnosu med tehnologijo in socialnim okoljem, tehnologijo in etiko itd. (Luka Omladič). Gre torej za odnosna razmerja, ki nas spreminjajo. Tehnologija je sredstvo, posrednica, ki vpliva na nas in mi vplivamo na tehnologijo. Tehnologija ne deluje brez nas ... z njo imamo povratno razmerje. Če bi vsako orodje lahko opravljalo svoje delo, ljudi ne bi potrebovali. Tako tudi umetna inteligenca potrebuje človeka. Tehnologija je moralno nevtralna, na nas je, da jo uporabljamo v dober ali slab namen.

Posnetek foruma: <https://epale.ec.europa.eu/sl/content/digitalna-preobrazba-druzbe>